

Komisja Europejska

ZESTAW 1 – godz. 09:00

**XVII Olimpiada Wiedzy o Unii Europejskiej „Gwiazdny Krag”
II ETAP REGIONALNY (2021)**

Parlament Europejski

Liczba punktów:

Imię i nazwisko:

Miasto i nazwa szkoły:

UWAGA: Test wielokrotnego wyboru; możliwe są kombinacje od zera do czterech (0-4) poprawnych odpowiedzi; tylko w pełni poprawna odpowiedź na dane pytanie będzie punktowana.

1. Które państwo(a) będzie(-a) sprawować prezydencję w Radzie UE w 2021 roku?

- a) Austria
- b) Portugalia
- c) Słowenia
- d) Niemcy

2. Wskaż odpowiednią kolejność podpisywania traktatów, od najstarszego do najmłodszego:

- a) Traktat amsterdamski, Traktat o Unii Europejskiej, Traktat lizboński
- b) Traktat brukselski, Traktat o Unii Europejskiej, Traktat nicejski
- c) Traktaty rzymskie, Traktat o Unii Europejskiej, Traktat amsterdamski
- d) Traktat nicejski, Jednolity Akt Europejski, Traktat lizboński

3. Jaką funkcję lub funkcje pełnił współtwórca Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali i jeden z „ojców integracji europejskiej” Robert Schumann?

- a) Minister Spraw Zagranicznych Republiki Federalnej Niemiec
- b) Minister Spraw Zagranicznych i premier Francji
- c) Minister ds. Polityki Integracji Europejskiej Francji
- d) Kanclerz Republiki Federalnej Niemiec

4. Z faktu posiadania obywatelstwa Unii Europejskiej każdemu obywatelowi przysługują pewne konkretne uprawnienia zagwarantowane w Traktatach Europejskich. Jakie są to prawa?

- a) prawo do głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz w wyborach lokalnych w państwie członkowskim, w którym dany obywatel ma miejsce zamieszkania, na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa;
- b) prawo do otrzymania minimalnej emerytury europejskiej po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego odrębnych przepisach, w państwie, w którym dany obywatel zamieszkiwał, co najmniej 5 lat;
- c) prawo do udziału w wyborach parlamentarnych w państwie członkowskim, gdzie dany obywatel zamieszkiwał co najmniej 4 lata;
- d) prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium wszystkich Państw Członkowskich UE;

5. Który/Którzy z wymienionych przywódców sprawuje/ą obecnie funkcję premiera w państwie członkowskim UE?

- a) Emmanuel Macron
- b) Donald Tusk
- c) Andrej Babiš

- b) Boris Johnson
- d) Pedro Sánchez

6. Która/e z wymienionych instytucji nie jest/są instytucjami UE?

- a) Rada Europy
- b) Rada Europejska
- c) Rada Unii Europejskiej
- d) Europejska Rada Spraw Zagranicznych

7. Sesje Parlamentu Europejskiego odbywają się w:

- a) Luksemburgu
- b) Strasburgu
- c) Brukseli
- d) Hadze

8. Który/e z wymienionych instrumentów finansowych UE służy/ą naprawie szkód gospodarczych wywołanych pandemią koronawirusa:

- a) COVID Recovery Scheme
- b) NextGenerationEU
- c) REACT-EU
- d) Fundusz wsparcia dla demokracji i prężności

9. Inicjatywa DiscoverEU pozwala obywatelom UE w określonym wieku na darmowe podróże koleją w obrębie UE. Jaki wiek uprawnia do ubiegania się o takie bilety?

- a) 18 lat
- b) 13 lat
- c) 65 lat
- d) 21 lat

10. Która/e z wymienionych osób nie uczestniczy/ą w posiedzeniach Rady Europejskiej?

- a) Przewodniczący Rady Europejskiej
- b) Przewodniczący Parlamentu Europejskiego
- c) Przewodniczący Komisji Europejskiej
- d) ministrowie Państw Członkowskich UE

11. Za jaką/jakie dziedzinę/y unijnej/yh polityki/polityk odpowiada Komisarz UE Janusz Wojciechowski?

- a) rybołówstwo
- b) ochrona środowiska

- c) rolnictwo
- d) handel artykułami rolnymi z państwami trzecimi (z poza UE)

12. Które państwo jest obecnie największym partnerem handlowym Unii Europejskiej pod względem wartości wymiany handlowej?

- a) Stany Zjednoczone
- b) Chiny
- c) Wielka Brytania
- d) Rosja

13. Wybierz prawidłowe zakończenia/a zdania: Do marca 1962 r....

- a) Parlament Europejski nosił nazwę Europejskiego Zgromadzenia Parlamentarnego.
- b) posłowie Parlamentu Europejskiego sprawowali podwójny mandat: w parlamentach narodowych i Parlamencie Europejskim.
- c) Parlament Europejski nosił nazwę Zgromadzenia Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej.
- d) posłowie Parlamentu Europejskiego pochodzili tylko z 5 krajów: Belgii, Francji, Holandii, Luksemburga, RFN.

14. Który/e z poniższych podmiotów odpowiada/ą za kontrolę prawidłowego wykorzystywania funduszy UE?

- a) Europejski Bank Centralny
- b) Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF)
- c) Europejski Trybunał Obrachunkowy
- d) Europejski Bank Inwestycyjny

15. Kto produkuje monety euro?

- a) Europejski Bank Centralny
- b) mennice poszczególnych państw strefy euro
- c) centralna mennica Komisji Europejskiej
- d) tzw. „Mennice Europejskie” zlokalizowane w kilku wybranych państwach członkowskich UE

16. W którym roku lub latach do Wspólnoty Europejskiej dołączyły Hiszpania i Portugalia:

- a) 1986
- b) 1974
- c) 1952
- d) 1995

17. Jak potocznie określa się akt lub akty prawa UE regulujące procedurę składania i rozpatrywania wniosków o azyl złożonych przez osobę ubiegającą się o przyznanie mu/jej statusu uchodźcy w jednym z Państw Członkowskich Unii?

- a) kryteria kopenhaskie
- b) rozporządzenie dublińskie
- c) wytyczne lizbońskie
- d) porozumienie paryskie

18. Funkcję Prezydenta Republiki Federalnej Niemiec sprawuje obecnie lub wcześniej sprawował/a:

- a) Joachim Gauck
- b) Heiko Maas

- c) Frank-Walter Steinmeier
- d) Angela Merkel

19. Czy EWEA i Euratom to skróty odnoszące się do:

- a) tej samej organizacji
- b) dwóch różnych organizacji
- c) takie skróty organizacje nie istnieją, ponieważ nie ma takich organizacji
- d) oba skróty odnoszą się do Światowej Agencji ds. Energii Atomowej działającej w ramach struktury ONZ

20. Kto sprawuje lub sprawował funkcję Przewodniczącego Rady Europejskiej?

- a) Donald Tusk
- b) Charles Michel
- c) David Sassoli
- d) Ursula von der Leyen

21. Zaznacz prawidłowe zakończenie lub zakończenia zdania: Wspólna polityka handlowa...

- a) została wprowadzona na mocy Traktatu z Lizbony
- b) reguluje stosunki gospodarcze między UE a państwami trzecimi
- c) jest dziedziną, w której UE ma kompetencję wyłączną
- d) nie dotyczy rynku towarów rolnych

22. Procedura ochrony praworządności określona w art. 7 Traktatu o UE wszczęta przez Komisję Europejską przeciwko Polsce jest związana z naruszeniami:

- a) standardów związanych z przeprowadzaniem wolnych i demokratycznych wyborów
- b) niezależności polskiego sądownictwa
- c) wolności obywatelskich i praw człowieka
- d) wolności i pluralizmu mediów

23. Spośród poniższych stwierdzeń wybierz zdanie/a prawdziwe:

- a) Parlament Europejski w styczniu 2021 roku przyjął rezolucję wzywającą do wstrzymania budowy gazociągu „Nord Stream 2”.
- b) Rosja nie podpisała i nie ratyfikowała Traktatu Karty Energetycznej z 1991 roku.
- c) Konsorcjum budujące gazociąg „Nord Stream 2” jest w sporze z Komisją Europejską.
- d) Gazociąg „Nord Stream 2” omija Polskę, ale nie kraje bałtyckie.

24. Według obecnie obowiązującego prawa wyjście Państwa Członkowskiego UE ze strefy euro...

- a) następuje automatycznie, gdy dane państwo przez 3 kolejne lata nie spełnia tzw. kryteriów konwergencji.
- b) następuje za podstawie jednomyślnej decyzji wszystkich pozostałych państw strefy euro, gdy dane państwo przez 3 kolejne lata nie spełnia kryteriów konwergencji po spełnieniu szczegółowych wymogów opisanych w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
- c) następuje na podstawie jednostronnej decyzji Państwa Członkowskiego, które chce opuścić strefę euro na podstawie procedury opisanej w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

d) nie jest możliwe w oparciu o obecnie obowiązujące przepisy prawne zawarte w Traktatach Europejskich, ale nie jest też wykluczone na zasadzie porozumienia wszystkich zainteresowanych państw.

25. Członkami Rady Europejskiej są:

- a) szefowie państw i rządów 28 państw członkowskich UE
- b) przewodniczący Rady Europejskiej
- c) przewodniczący Komisji Europejskiej
- d) przewodniczący Parlamentu Europejskiego

26. Wskaż unijny/e organ/y doradczy/e, który/e reprezentuje/ą interesy pracowników i pracodawców w procesie decyzyjnym w UE?

- a) Europejski Komitet ds. Ochrony Praw i Pracowniczych i Równego Traktowania
- b) Europejska Federacja Pracowników i Pracodawców
- c) Europejska Organizacja ds. Pracowników i Pracodawców
- d) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny

27. Które zdanie/a jest/są prawdziwe?

- a) Nagroda im. Sacharowa przyznawana jest przez Parlament Europejski.
- b) Laureatem Nagrody im. Sacharowa w 2020 roku była Demokratyczna Opozycja na Białorusi.
- c) Nagroda im. Sacharowa przyznawana jest osobom lub grupom szczególnie zasłużonym w walce na rzecz praw człowieka i wolności.
- d) Nagroda im. Sacharowa przyznawana jest projektom realizowanym przez młodych ludzi, które pomagają promować porozumienie między obywatelami różnych krajów europejskich.

28. Z poparciem którego/ych ugrupowania/ń politycznego/ych startował w ostatnich wyborach prezydenckich były Prezydent USA Donald Trump?

- a) Partii Republikańskiej
- b) Partii Demokratycznej
- c) Ruchu „Konfederacji Stanów Południa” oraz republikańskiego ruchu obywatelskiego „QAnon”
- d) skrajnie prawicowej "Tea Party" i organizacji „Ku Klux Klan”

29. Które zdanie(a) jest(są) prawdziwe?

- a) Traktat o Unii Europejskiej zastąpił wcześniejszy Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
- b) Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej to dwa odrębne, obecnie obowiązujące akty prawne.
- c) Traktat o Unii Europejskiej to skrócona nazwa Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
- d) Traktat o Unii Europejskiej to umowa międzynarodowa ustanawiająca UE, a Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dokument uchwalony przez Radę UE i Parlament Europejski szczegółowo regulujący sposób funkcjonowania Unii.

30. Kończąca się właśnie Wieloletnia Perspektywa Finansowa UE na lata 2014 – 2020 przewiduje, że Polska otrzyma z funduszy unijnych do końca 2023 r. kwotę:

- a) ok. 24 miliardów euro
- b) ponad 105 miliardów euro

c) ok. 270 miliardów euro

d) żadna z podanych kwot nie jest bliska kwocie, jaką Polska otrzyma z budżetu unijnego na lata 2014 -2020

31. Wskaż urząd lub urzędy, który/e czuwa/ją nad tym, aby instytucje oraz organy UE respektowały prawa obywateli do prywatności i ochrony ich danych osobowych?

- a) Ośrodek Ochrony Danych Osobowych UE
- b) Europejski Inspektor Ochrony Danych
- c) Europejski Urząd ds. Ochrony Danych Osobowych
- d) Dyrekcja Generalna ds. Ochrony Danych Osobowych

32. Jednym z ważnych projektów realizowanych przez UE jest stworzenie tzw. Unii Energetycznej. Realizacja tego projektu obejmuje:

- a) budowę wspólnego rynku energii w UE min. przez usunięcie barier technicznych i prawnych w przepływie energii pomiędzy Państwami Członkowskimi UE;
- b) rozwój energetyki opartej na produkcji prądu z odnawialnych (np. wiatr, woda, słońce) i niskoemisyjnych (np. gaz ziemny) źródeł energii;
- c) poprawę efektywności energetycznej gospodarki poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na konsumpcję energii;
- d) rozwój energetyki jądrowej, ponieważ jedynie energia jądrowa jest w stanie zapewnić bezpieczeństwo energetyczne UE w długiej perspektywie, bez jednoczesnego zwiększania emisji gazów cieplarnianych.

33. W którym/których z poniższych państw UE język niemiecki jest językiem urzędowym?

- a) Austria
- b) Belgia
- c) Lichtenstein
- d) Luksemburg

34. Które zdanie/zdania opisuje/ją Wspólną Politykę Rolną UE (WPR)?

- a) WPR jest jedną z największych pod względem budżetowym polityk UE i średnio przeznaczana się na nią ponad 1/3 budżetu Unii.
- b) W obecnych czasach WPR służy głównie ograniczaniu produkcji rolnej aby uniknąć problemu nadprodukcji żywności w UE.
- c) WPR wciąż pozostaje jedną z najważniejszych polityk unijnych.
- d) WPR istniała na początku procesu integracji europejskiej i wraz ze spadkiem znaczenia rolnictwa dla europejskiej gospodarki jest stopniowo wygaszana.

35. Które zakończenie zdania jest prawidłowe? Agencje Unii Europejskiej...

- a) to odrębne od instytucji UE podmioty prawne ustanowione w celu wykonywania wyspecjalizowanych zadań wynikających z prawa UE np. kontroli rynku leków czy badania bezpieczeństwa żywności.
- b) istniały do 1992 r. i po wejściu w życie Traktatu z Maastricht zostały zastąpione przez Dyrekcje Generalne Komisji Europejskiej.
- c) funkcjonują w każdym państwie członkowskim, stanowią łącznik między obywatelami danego państwa a Komisją Europejską

d) zostały zlikwidowane po wejściu w życie Traktatu z Lizbony i obecnie istnieją jedynie w ramach struktur Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (EURATOM).

36. Która/e z wymienionych osób pełniły funkcję Przewodniczącego/ej Parlamentu Europejskiego:

- a) Jerzy Buzek
- b) Simone Veil
- c) Josep Borell
- d) Mario Draghi

37. W listopadzie 2015 roku UE zawarła porozumienie w sprawie współpracy w rozwiązaniu kryzysu uchodźczego. Obok UE sygnatariuszami tego porozumienia jest(są):

- a) Jordania
- b) Irak
- c) Turcja
- d) Liban

38. Która/e z wymienionych osób obecnie pełni lub wcześniej pełniła funkcję Wysokiego Przedstawiciela UE ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa?

- a) Catherine Ashton
- b) Mario Draghi
- c) Josep Borrell
- d) Federica Mogherini

39. Europejski Bank Centralny:

- a) odpowiada za politykę fiskalną UE,
- b) odpowiada za emisję waluty euro,
- c) odpowiada za prowadzenie polityki pieniężnej w strefie euro,
- d) kredytuje wielkie inwestycje infrastrukturalne w UE realizowane ze wsparciem funduszy unijnych.

40. Placówkami reprezentującymi UE poza jej granicami zarządza/ją:

- a) Parlament Europejski i Komisja Europejska
- b) Europejska Służba Działań Zewnętrznych
- c) ministerstwa spraw zagranicznych poszczególnych Państw Członkowskich
- d) właściwe Dyrekcje Generalne Komisji Europejskich (np. DG TRADE, DG NEAR)

41. Które kryteria zaliczamy do tzw. kryteriów konwergencji związanych z przystąpieniem państwa do strefy euro?

- a) dług publiczny nie przekraczający 60 % krajowego PKB (produkt krajowy brutto)
- b) inflacja na odpowiednio niskim poziomie
- c) poziom PKB danego państwa stanowiący, co najmniej 90% średniego poziomu PKB w całej UE
- d) poziom rocznego deficytu budżetowego nie przekraczający 3% krajowego PKB

42. W ramach polityki ochrony klimatu Unia Europejska prowadzi działania zmierzające do:

- a) ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, a w szczególności dwutlenku węgla (CO₂);
- b) zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (np. z elektrowni wodnych, wiatrowych i słonecznych) w ogólnym zużyciu energii w UE;
- c) przeniesienia najbardziej energochłonnych rodzajów przemysłu (hutnictwo, produkcja nawozów sztucznych i cementu, zakłady ciężkiej syntezy organicznej) do krajów znajdujących się poza Europą;
- d) zmniejszenia zużycia energii dzięki racjonalnemu wykorzystaniu energii i podnoszeniu efektywności energetycznej całej gospodarki np. przez rozwój budownictwa energooszczędnego.

43. Które funkcje należą do kompetencji Parlamentu Europejskiego?

- a) reprezentacja UE na arenie międzynarodowej
- b) stanowienie prawa UE
- c) udział w procedurze powoływania Komisji Europejskiej
- d) rozpatrywanie odwołań od decyzji parlamentów krajowych Państw Członkowskich UE

44. Który/e priorytet/ły znalazł/ły się w programie prac Komisji Europejskiej Ursuli von der Leyen na lata 2019-2024?

- a) Europejski Zielony Ład
- b) Nowy impuls dla demokracji europejskiej
- c) Europa na miarę ery cyfrowej
- d) Silniejsza pozycja Europy na świecie

45. Rada zwana też Radą UE może obradować następującym/ych składzie/ach:

- a) szefów państw i rządów reprezentujących poszczególne Państwa Członkowskie UE.
- b) ministrów reprezentujących poszczególne Państwa Członkowskie – przy czym skład osobowy różni się zależnie od omawianego tematu.
- c) tylko ministrów ds. europejskich reprezentujących poszczególne Państwa Członkowskie, a skład osobowy pozostaje zawsze ten sam.
- d) ministrów, szefów rządów lub prezydentów reprezentujących poszczególne Państwa Członkowskie, zależnie od decyzji władz danego państwa.

46. Który/e kraj/e w listopadzie 2020 roku zapowiedziały, że zawetuje/ją wstępne rozmowy akcesyjne Macedonii Północnej?

- a) Grecja
- b) Chorwacja
- c) Bułgaria
- d) Słowenia

47. Które zakończenie/a poniższego zdania jest/są prawdziwe? *Posłowie Parlamentu Europejskiego organizują się...*

- a) we frakcje narodowe niezależnie od poglądów politycznych.
- b) nie mogą się organizować z żadne formalne frakcje, bo godzi to w ich niezależność i bezstronność.
- c) we frakcje parlamentarne w oparciu o poglądy polityczne .

d) w 2-3 duże frakcje opowiadające się za lub przeciw dalszej integracji europejskiej.

48. Co umożliwiła tzw. Europejska Inicjatywa Obywatelska zagwarantowana w europejskich Traktatach?

- a) uchwalenie unijnego prawa bez udziału Parlamentu Europejskiego
- b) powołanie Obywatelskiego Komisarza Unii Europejskiej
- c) wezwanie Komisji Europejskiej do podjęcia inicjatywy ustawodawczej w określonej sprawie
- d) zmiany składu Parlamentu Europejskiego w trakcie kadencji przez przeprowadzenie tzw. wyborów uzupełniających

49. Które zakończenie(a) zdania jest(są) prawdziwe? Karta Praw Podstawowych UE...

- a) nie ma mocy prawnej, bowiem nie została ratyfikowana przez wszystkie Państwa Członkowskie UE.
- b) dotyczy podstawowych praw i wolności człowieka i obywatela.
- c) dotyczy praw podstawowych przysługujących wszystkim Państwom Członkowskim UE.
- d) jest prawem obowiązującym w UE i ma moc równą pozostałym Traktatom Europejskim.

50. Który(e) z poniższych krajów graniczy z Rosją?

- a) Norwegia
- b) Rumunia
- c) Korea Północna
- d) Turcja

51. Do niezbędnych warunków umożliwiających przystąpienie nowego państwa do UE zaliczamy:

- a) ustrój demokratyczny w państwie kandydującym
- b) gospodarka pozwalająca na konkurowanie na wspólnym rynku UE
- c) zdolność do przyjęcia *acquis communautaire* (tj. całego dorobku prawnego UE)
- d) wspólna granica z przynajmniej jednym z państw unijnych

52. Które z poniżej wymienionych swobód są związane z funkcjonowaniem wspólnego rynku w Unii Europejskiej i są zagwarantowane w Traktatach Europejskich?

- a) swoboda przepływu usług
- b) swoboda przepływu świadczeń socjalnych
- c) swoboda przepływu kapitałów i płatności
- d) swoboda transferu nowoczesnych technologii pomiędzy państwami

53. Nowy Europejski Bauhaus to?

- a) ogłoszona niedawno przez Przewodniczącą Komisji Europejskiej inicjatywa o charakterze społeczno-naukowo-kulturalnym;
- b) unijny program rozwoju szkolnictwa zawodowego inspirowany przedwojenną Szkołą Bauhausu;
- c) przyznawana corocznie nagroda za najlepszy projekt architektoniczny na terenie UE;
- d) wizja budowy nowej Europy zgodnie z zasadami Europejskiego Zielonego Ładu.

54. Które zdanie(a) jest(są) prawdziwe?

- a) Trybunał Sprawiedliwości UE jest najwyższym sądem w Unii rozpatrującym odwołania od orzeczeń Sądów Najwyższych Państw Członkowskich.
- b) Trybunał Sprawiedliwości UE jest sądem arbitrażowym rozpatrującym spory na tle stosowania prawa międzynarodowego pomiędzy Państwami Członkowskimi UE.
- c) Trybunał Sprawiedliwości UE dokonuje wykładni prawa UE (tzn. interpretuje prawo unijne)
- d) Trybunał Sprawiedliwości UE rozstrzyga skargi Komisji Europejskiej na nieprzestrzeganie prawa UE przez Państwa Członkowskie.

55. Jakim celem służy europejska polityka spójności?

- a) zmniejszeniu dysproporcji w poziomach rozwoju różnych regionów Europy
- b) zwiększaniu konkurencyjności europejskiej gospodarki i ogólnego poziomu zatrudnienia w UE
- c) zwiększaniu wydajności europejskiego rolnictwa
- d) ochronie europejskiego przemysłu

56. Która(e) instytucja(e) nadaje(a) impulsy polityczne do podejmowania najważniejszych decyzji w UE, ale sama(e) nie może(ga) stanowić prawa unijnego?

- a) Rada, zwana też "Radą UE" lub "Radą Ministrów"
- b) Komisja Europejska
- c) Europejska Rada Ministrów
- d) Rada Europejska

57. Które z poniższych twierdzeń o Trybunale Sprawiedliwości EU nie jest/są prawdziwe?

- a) mandat Prezesa Trybunału jest odnawialny
- b) ustępujący sędziowie nie mogą zostać wybrani ponownie
- c) sędziowie Trybunału są mianowani na 5-letnią kadencję
- d) co trzy lata następuje częściowe odnowienie składu sędziowskiego

58. Która/e z poniższych wysp należą do UE?

- a) Grenlandia
- b) Martynika
- c) Madeira
- d) Teneryfa

59. Który(e) z wymienionych obszarów jest(są) regulowane przez prawo Unii Europejskiej?

- a) zasady konkurencji przedsiębiorstw
- b) edukacja i koordynacja szkolnych programów nauczania
- c) opieka społeczna i zasiłki socjalne
- d) ochrona środowiska

60. Który/e z poniżej wymienionych aktów prawnych może/mogą być wydany/e przez instytucje UE?

- a) decyzje
- b) traktaty
- c) zalecenia
- d) karty praw